

Leto 1907.

Državni zakonik

za

kraljevine in dežele, zastopane v državnem zboru.

Kos V. — Izdan in razposlan dne 17. januarja 1907.

Vsebina: (St. 7 in 8.) 7. Zakon, s katerim se izdajajo k zakonu z dne 14. maja 1884. l. izpremenilna in dopolnilna določila o rudninah zemeljske smole — 8. Razglas o oddajanju soli za živino v c. kr. zalogi soli v Kosóvu in njega ustavitvi v c. kr. zalogi soli v Kaluszu.

7.

Zakon z dne 9. januarja 1907. l.

s katerim se izdajajo k zakonu z dne 14. maja 1884. l. (drž. zak. št. 71) izpremenilna in dopolnilna določila o rudninah zemeljske smole.

Veljaven za kraljevino gališko in vladimersko z veliko vojvodino krakovsko in za vojvodino bukovinsko.

S pritrditvijo obeh zbornic državnega zbora ukazujem tako:

Člen I.

§§ 2, 4, 9 in 10 zakona z dne 11. maja 1884. l. (drž. zak. št. 71) o uravnavi pravice kopati rudnine, uporabne zaradi tega, ker imajo zemeljsko smolo v sebi, se razveljavljajo. Na njih mesto ter v dopolnitev tega zakona se izdajajo nastopna določila:

§ 1.

Gledé takih nepremičnin, ki so predmet zemljiškoknjižnega vložka, ter gledé določenih delov takih nepremičnin se sme pravica kopati rudnine zemeljske smole odločiti od lastninske pravice.

Z rudninami zemeljske smole v zmislu tega zakona je umevati v § 1 zakona z dne 11. maja 1884. l. (drž. zak. št. 71) oznamene rudnine.

Pravica kopanja se odločuje s sodno ali notarsko poverjeno izjavo lastnikovo, da bodi pravica kopati rudnine zemeljske smole odločena od dotičnega zemljišča in s tem, da se odpre vložek za pravico kopanja, ki se odloči, v posebni javni knjigi, knjigi naftnici.

Površina zemljišča, gledé katerega se odloči pravica kopanja, se imenuje naftno polje.

Vložek v knjigi naftnici se odpre na podstavi omenjene lastnikove izjave in uradnega izpričevala okrožnega rudarskega urada, v katerem se ali potrjuje, da je ugotovljeno, da so v dotičnem zemljišču rudnine zemeljske smole, ali pa se potrjuje, da je po geoloških razmerah domnevati, da so v dotičnem zemljišču take rudnine.

Po besedilu uradnega izpričevala se imenuje naftno polje v prvem primeru „naftno pridelovalno polje“, v poslednjem primeru „naftno rudosledno polje“ in vložek naftnega pridelovalnega polja je oznameniti za „naftni pridelovalni vložek“, vložek naftnega rudoslednega polja pa za „naftni rudosledni vložek“.

Odločena pravica kopanja je samostalen imovinski predmet ter ima pravno svojstvo nepremične stvari. To pravico je moči s pravnimi posli med živimi in na slučaj smrti prodati in obremeniti. Stvarne pravice do odločene dobivalne pravice se pridobivajo, prenašajo, omejujejo in razveljavljajo z vpisom v knjigo naftnico.

§ 2.

Pravica kopati rudnine zemeljske smole, ki jo je dal lastnik nepremičnine kakemu drugemu, se pridobi le z vpisom v knjigo naftnico.

V pravici kopati te rudnine je obsežena, če ni kakega drugega dogovora, pravica iskati jih.

Pravica kopanja obsega tudi izključno pravico razpolagati s plini, prikopanimi ob iskanju in kopanju rudnin.

§ 3.

Naftni rudosledni vložek je gledé pripustnosti vpisov in veljavnosti vpisanih pravic šteti za enakega naftnemu pridelovalnemu vložku.

§ 4.

Naftni rudosledni vložek je na zaprosilo tistega, ki ima pravico kópati (lastnika naftnega polja) ali kakega udeleženca, ki ima knjižno pravico do lastnine naftnega polja, izpremeniti v naftni pridelovalni vložek, čim se predloži v § 1, odstavek 5 omenjeno uradno potrdilo okrožnega rudarskega urada, da je ugotovljeno, da so v dotičnem naftnem polju rudnine zemeljske smole.

§ 5.

Kadar se odloči pravica, dobivati rudnine zemeljske smole, od lastninske pravice do kakega zemljišča, se zmislu primerno uporabljajo predpisi zakona z dne 6. februarja 1869. l. (drž. zak. št. 18) tako, da sme zemljeknjižno sodišče izreči, da ugovor kakega tabularnega upnika proti namerjani odločitvi tedaj nima nobene moči, če po uradnem izpričevalu okrožnega rudarskega urada naftišče, ki se misli napraviti, zase ali v zvezi z drugimi naftnimi zemljišči, ki jih je upravičenec za kopanje pridobil ali s pogodbo zagotovil za obrat rudnika zemeljske smole, omogočuje umno dobivanje omenjenih rudnin, in če se vidi, da bi odločitev po določilih § 1374 o. drž. zak. ne bila nevarna varnosti terjatve, zaradi katere se je ugovarjalo.

Ako naredi deželno zakonodajstvo začetek obratovanja rudnika zemeljske smole odvisen od kake najmanjše mere njegove prostorne razsežnosti, se nadomesti v prvem odstavku predpisano izpričevalo z uradnim potrdilom okrožnega rudarskega urada, da naftno polje zase ali v zvezi z drugimi naftnimi zemljišči, ki jih je upravičenec za kopanje pridobil

ali s pogodbo zagotovil za obratovanje rudnika zemeljske smole, ustreza zakonitim predpisom o prostorni razsežnosti rudnikov zemeljske smole. Potrdilje to potrdilo se je vedno ozirati na celo razsežnost dotičnega naftnega zemljišča, če bi tudi spadalo k imovini več zemljiškknjižnih teles.

§ 6.

Pri rudnikih zemeljske smole, ki sestojé iz več naftnih polj, pripadajočih različnim lastnikom, naj sodišče na podstavi potrdila okrožnega rudarskega urada v vseh vložkih knjige naftnice, ki pridejo v poštev, uradoma poočiti, da spadajo naftna polja skupaj, če se ta polja ne združijo knjižno po § 5 zakona z dne 11. maja 1884. l. (drž. zak. št. 71).

Ako so se o pravnem razmerju lastnikov naftnih polj medsebojno sklenili pogodbeni dogovori, so lastniki naftnih polj dolžni izposlovati vpis bistvenih pogodbenih določil v knjigo naftnico. V primeru zamude je postopati zmislu primerno uporabljaje § 3 zakona z dne 23. maja 1883. l. (drž. zak. št. 82).

V vseh primerih prehoda lastnine gledé kakega naftnega polja, ki spada h kakemu rudniku zemeljske smole, sestojéčemu iz več naftnih polj, vstopi pridobitnik v pravice in dolžnosti, izvirajoče iz pogodbenega razmerja.

§ 7.

Dolžnost ponovno dajati s števkami določene ali odstotno ustanovljene deleže rabe zemeljske smole ali njene vrednosti, ki jo je prevzel upravičenec za kopanje, se mora kakor realno breme vpisati v knjigo naftnico.

Pravica iz realnega bremena se lahko proda in obremeni.

Ako je realno breme v naturalnih dajatvah, veljajo gledé izvršila nanje določila §§ 331 do 340 izvršilnega reda tako, da je zmislu primerno uporabljaje § 320 izvršilnega reda, za terjatev, ki jo je izvršiti, vknjižiti v knjigi naftnici zastavno pravico ali zaznamovati izvršljivost.

§ 8.

Lastnik nepremičnine lahko komu drugemu dano, od lastninske pravice zemljišča odločeno pravico za kopanje rudnin zemeljske smole omeji na

določeno dobo ali naredi odvisno od razveznega pogoja.

Ob vpisu pravice kopanja se mora hkratu vpisati časna omejitev s koledarsko določbo končnega roka ali razvezni pogoj z zapadlostno pravico nepremičninskega lastnika vred.

Tudi gledé takih omejenih pravic kopanja veljajo določila sklepnega odstavka § 1.

§ 9.

Ako je last nafnega polja prestala s potekom pogojenega časa, jo je na zaprosilo lastnika nepremičnine izbrisati z vsemi nanjo se nanašajočimi obremenitvami vred in z vpisi, ki so morda v zemljiško-knjižnem vložku nepremičnine in so pogojeni s pravico kopanja.

Prav tako je ravnati gledé lastnine nafnega polja, stoječe pod razveznim pogojem, ako se dokaže s soglasno izjavo lastnika nafnega polja in lastnika nepremičnine ali s sodno razsodbo, da je prestala, ker se je izpolnil pogoj. Ako so pa na nafnem polju, ki se naj izbriše, vpisane pravice tretjih oseb, je potrebno za izbris tudi privolilo teh udeležencev ali sodna razsodba, ki deluje zoper nje. Ako se s prošnjo za izbris ni predložil dokaz privolila teh udeležencev, naj sodišče določi narok, da sprejme njihove izjave, ali naj jim določi primeren rok za pismeno izjavo s pristavkom, da se tisti, ki ob naroku ali v določenem roku ne ugovarjajo zoper izbris, štejejo, da soglašajo.

§ 10.

Določila §§ 8 in 9 se zmislu primerno uporabljajo v primerih, v katerih upravičenec za kopanje pravico kopanja, ki mu jo je odstopil lastnik nepremičnine, za določeno dobo ali z razveznim pogojem prenese dalje.

§ 11.

Ako prestane last nafnega polja, je lastnik nafnega polja, če ni drugega dogovora, dolžen površino zemljišča kolikor moči izročiti v stanju, v katerem jo je prevzel.

Ne gledé na izbris vložka nafnega polja jamči za dobo enega leta po izbrisu pristojstvo pravice

kopanja (naprave, stroji, orodja i. t. d.), dokler je na nepremičnini ali v posesti upravičenca za kopanje, v prid zastavnih pravic, ki so bile vpisane v vložku nafnega polja ob času izbriša ali so se po zakonu držale izbrisane nafnega polja.

§ 12.

Zapadlostni upravičenec sme pridržano pravico kopanja pred začetkom zapadlosti veljavno dalje prenesti in si hkratu gledé nasprotne obvezanosti pridobitnikove, kolikor je sposobna za vknjiženje, izgovoriti zagotovitev v knjigi nafnici, oboje pa le z omejitvijo, ki se vzprejme izrečno v pogodbo, da dobi pravno opravilo moč šele z začetkom pripada.

Razen tega primera je nedopusten postanek novih obremenilnih pravic na pripadlostni pravici pred začetkom pripada.

§ 13.

Podaljšanje časno omejene lastnine nafnega polja je v knjigi nafnici vpisati ter po koledarju določiti novi končni rok, sicer nima pravne moči. V tem primeru ostanejo na pravici kopanja vpisane obremenilne pravice dalje veljavne.

§ 14.

Pravica za kopanje rudnin zemeljske smole se brez dovolila rudarskega glavarstva ne sme deliti v manjše deleže nego eno štiridesetinko celote.

Kjer je sedaj deljena v manjše deleže, je nedopustno te deleže dalje knjižno deliti brez dovolila rudarskega glavarstva.

Čim se združijo manjši deleži, se brez dovolila rudarskega glavarstva ne smejo dalje razkosati pod eno štiridesetinko celote.

Ako kak delež, ki se ne sme dalje razkosati, po podedovanju pripade več osebam in se te osebe ne zedinijo, kdo naj prevzame delež pogodivši se s soudeleženci, naj določi sodišče cenilno vrednost deleža in sporoči ostalim deležnikom pravice kopanja ter vsem upnikom, ki so dotlej pridobili zastavno pravico na dotičnem deležu, naznanivši jim določeno cenilno vrednost, da jim je dano na voljo v štirih tednih po vročitvi poročila staviti ponudbo, da kupno prevzamejo delež; ta ponudba mora doseči vsaj cenilno vrednost.

Med več ponodbami naj vzprejme sodišče največjo ponudbo, ako so ponudbe enako velike, odloči to, kdo je prej prišel.

Ako v štiritedenskem roku nobeden udeleženec ne stavi primerne ponudbe, je prodati delež po določilih o prostovoljni prodaji.

§ 15.

Določila § 187 občega rudarskega zakona o nerazdelni odgovornosti solastnikov kakega skupnega rudarstva za izpolnjevanje dolžnosti, ki so jim naložene po rudarskem zakonu, se zmislu primerno uporabljajo na deležnike pravice za kopanje rudnin zemeljske smole.

§ 16.

Z izvršilom se sega na pravico za kopanje rudnin zemeljske smole po določilih o izvršilu na nepremičnine, toda zmislu primerno uporabljaje §§ 240—247 izvršilnega reda.

§ 17.

Koliko je rudarska oblastva obveščati o sodnih uradnih dejanjih gledé začetka, izpremembe in izbrisa vložkov knjige naftnice in gledé izprememb pravice za kopanje, se določi ukazoma.

§ 18.

Določila IX. poglavja (§§ 200—209) občega rudarskega zakona „O razmerju rudniških posestnikov do njihovih uradnikov in delavcev“, in nanje se nanašajoča §§ 247 in 248 občega rudarskega zakona — §§ 206 in 248 v njunem z zakonom z dne 3. maja 1896. l. (drž. zak. št. 75) določenem besedilu — nadalje zakon z dne 21. junija 1884. l. (drž. zak. št. 115) o dajanju dela mladostnim delavcem in ženskim osebam, potem o vsakdanji delovni dobi in o nedeljskem počitku v rudarstvu se uporabljajo tudi na kopanje rudnin zemeljske smole.

§ 19.

Določila X. poglavja občega rudarskega zakona „O bratovskih skladnicah“ se uporabljajo na kopanje rudnin zemeljske smole z omejitvijo, da morajo biti ali se ustanoviti le za tiste obrate, ki pridobivajo zemeljsko smolo (ozokerit, zemeljski vosek) in asphalt, po predpisu zakonov z dne 28. julija 1889. l. (drž. zak. št. 127), z dne 17. jannarja 1890. l.

(drž. zak. št. 14), z dne 30. decembra 1891. l. (drž. zak. št. 3 iz l. 1892.) in z dne 17. septembra 1892. l. (drž. zak. št. 178) urejene bratovske skladnice.

Za delavce, paznike in obratne uradnike, ki imajo delo v obratih za nafto (zemeljsko olje, kameno olje, petrolej, zemeljski kotran), pa naj veljajo določila zakonov z dne 28. decembra 1887. l. (drž. zak. št. 1 iz l. 1888.) in z dne 30. marca 1888. l. (drž. zak. št. 33) o zavarovanju delavcev za nezgode in bolezni.

Poljedelski minister se pooblašča, poprašavši deželni odbor, v porazumu z ministrom za notranje stvari uporabljanje določil X. poglavja občega rudarskega zakona, oziroma zakonov o bratovskih skladnicah potom ukaza zopet raztegniti tudi na naftne obrate, ako bi nastala v razmerah teh obratov kaka taka izprememba, da bi se zdela ta naredba v interesu oseb, ki imajo delo v njih.

§ 20.

Ako je za obratovanje rudarstva kakega lastnika naftnega polja, zlasti za napravo potov, mostov, brvi, železnic, kanalov, vodotokov in vodovodov, oljevodov, ribnikov, pomožnih zgradb, poslopij, strojev, rezervuarjev, električnih vodov in transmisij potrebna raba kakega tujega zemljišča, ga mora lastnik zemljišča prepustiti lastniku naftnega polja v ta namen in pri tem se uporabljata §§ 99 in 100 občega rudarskega zakona.

Ako se udeleženci ne morejo zediniti o prepustitvi zemljišča ali o odškodnini, tedaj naj nastopi postopek, ki je ustanovljen v §§ 101 do 103 občega rudarskega zakona.

§ 21.

Dokler obstoji vložek za rudosledbo nafte, se gledé dotičnega rudoslednega polja ne uporabljajo določila § 7 zakona z dne 11. maja 1884. l. (drž. zak. št. 71).

V § 20 tega zakona omenjena raba kakega tujega zemljišča se priznava, dokler obstoji vložek za rudosledbo nafte, le za napravo potov, mostov, brvi, vodotokov, vodovodov, oljevodov, rezervuarjev, električnih vodov in transmisij.

§ 22.

Ako pridejo pravice za rudarstvo na pridržane rudnine (§ 5 o. r. z.) skupaj s pravico za kopanje

zemeljske smole, morajo rudarska oblastva na zaprosilo upravičenca za kopanje ukreniti potrebno, da rudarjenje na pridržane rudnine ne bo motilo ali sicer škodovalo kopanju že odkritih rudnin zemeljske smole ali pa takih, ki se šele iščejo.

§ 23.

Ako je tedaj, kadar dobi moč ta zakon, pravica za kopanje rudnin zemeljske smole vpisana v zemljiški knjigi, je za to pravico uradoma začeti pisati vložek v knjigi naftnici po naslednjih določilih:

Ako je po potrdilu okrožnega rudarskega urada, na katerega se naj sodišče najprej obrne, ustanovljeno, da so v dotičnem zemljišču rudnine zemeljske smole, se napravi naftni pridelovalni vložek.

Ako se glasi pojasnilo okrožnega rudarskega urada tako, da je po geoloških razmerah domnevati, da so v dotičnem zemljišču rudnine zemeljske smole, je začeti pisati naftni rudosledni vložek.

Ako izjavi okrožni rudarski urad, da ni niti ustanovljeno niti ni domnevati, da bi bile v dotičnem zemljišču rudnine zemeljske smole, je treba vložek posebej oznameniti za „ne potrjen“. V ostalem veljajo gledé nepotrjenih vložkov in v njih vpisanih naftnih polj za naftne rudosledne vložke in naftna rudosledna polja izdana določila.

Ako je treba za podelitev uradnega pojasnila okrožnega rudarskega urada ogledov na licu mesta, mora upravičenec za kopanje plačati stroške, ki nastanejo z ogledi.

Na naftno pravno razmerje nanašajoči se vpisi se naj prenesejo iz zemljiške knjige po načelu, da je pravica za kopanje nepremična reč in da je v knjigi naftnici ravnati z njo kakor z lastninsko pravico, nadalje, da je dolžnost za ponavljajoče se datjave v zmislu § 7, za katere je v zemljiški knjigi vpisana kavcijska hipoteka, v knjigi naftnici vpisati za realno breme, če upravičeni prejemnik prosi za to in če privolijo zavezanec ter na pravici za kopanje po kavcijski hipoteki vpisani upniki.

V zemljiški knjigi na nepremičnini vpisane obremenilne pravice, ki imajo prednost pred naftno pravico, je prenesti na naftno polje, če ni drugega dogovora, z mislu primerno uporabljaje zakon z dne 6. februarja 1869. l. (drž. zak. št. 18) in § 5 tega zakona, s pristavkom, da jamči naftno polje za omejnene obremenilne pravice le subsidiarno toliko, kolikor se upniki ne poplačajo iz nepremičnine.

V zmislu § 8 zakona z dne 6. februarja 1869. l. (drž. zak. št. 18) lahko lastnik nepremičnine ali

lastnik naftnega polja plača upniku terjatve, ki se prenese. Ako plača lastnik naftnega polja, ima pravico zahtevati odstop pravice, ki jo ima upnik (§ 1423. o. d. z.).

O načinu prenosa je treba zaslišati udeležence.

Na podstavi uspeha poizvedb in zasliševanj naj sklepa sodišče o zemljiškknjižni odločitvi pravice kopanja od lastninske pravice zemljišča, o napravi vložka knjige naftnice in o vpisih, ki se izvrše v njem, ter o popravi in izbrisu zemljiškknjižnih vpisov, ki ne ustrezajo več.

Pri pravicah za kopanje zemeljske smole, odločenih od zemljiške lastnine s časno omejitvijo ali z razveznim pogojem, jamči tudi zapadlostna pravica lastnika nepremičnine za obremenilne pravice, ki so vpisane na nepremičnini in imajo prednost pred naftno pravico, po svojem knjižnem vrstnem redu. Na zapadlostno pravico se pa pred začetkom pripada ne more segati z izvršilom.

§ 24.

Ob uradnih dejanjih, zaukazanih v § 23, mora sodišče, izprosviši potrdilo okrožnega rudarskega urada poizvedeti, ali tvori naftno polje, ki se napravi, zase rudnik za zemeljsko smolo, ali je samo sestavina rudnika zemeljske smole, sestoječega iz več naftnih polj. V tem poslednjem primeru se vrši gledé naftnih polj, ki spadajo skupaj, v § 6, odstavek 1 predpisano uradno dejanje.

Enako je ravnati gledé tistih naftnih polj, ki so že v knjigi naftnici, ko dobi moč ta zakon.

§ 25.

Vloge, zapisniki, priloge, uradne izdaje in zemljiškknjižni vpisi, ter dogovori strank zaradi izpremembe kavcijske hipoteke v realno breme, ki pridejo v postopku po § 23, uživajo kolkovno in pristojbinsko prostost, ako so določeni le za izvedbo tega postopka.

Dopisi v občevanju med sodišči in udeleženiimi strankami v omenjenem postopku so poštnine prosti.

§ 26.

Pred dnev, katerega dobi moč ta zakon, v zemljiških knjigah vpisane pravice za kopanje rudnin zemeljske smole je tudi pred napravo vložka knjige naftnice (§ 23) z ozirom na prodajo in obremenitev

šteti za samostojne imovinske predmete s pravnim svojstvom nepremičnih reči (§ 1, končni odstavek).

Gledé izvršila na pravice, omenjene v prejšnjem odstavku, velja določilo § 16.

Člen II.

Ta zakon, izvzemši drugi odstavek § 5, dobi v kraljevini gališki in vladimerski z veliko vojvodino krakovsko moč z dnem, katerega se razglasi. Veljavnost drugega odstavka § 5 se začne hkratu z veljavnostjo deželnega zakona, ki ukrepa v tistem mestu zakona omenjene predpise o prostorni razsežnosti rudnikov zemeljske smole.

V vojvodini bukovinski dobi tazakon moč hkratu z izvršitvenimi zaukazi, ki jih ukrene deželno zakonodajstvo (§ 13 zakona z dne 11. maja 1884. l. [drž. zak. št. 71]).

Člen III.

Izvršiti ta zakon je naročeno ministrom za pravosodje, poljedelstvo, finance in notranje stvari.

V Budimpešti, 9. dne januarja 1907.

Franc Jožef s. r.

Beck s. r.

Klein s. r.

Korytowski s. r.

Bienert s. r.

Auersperg s. r.

S.

Razglas finančnega ministrstva z dne 9. januarja 1907. l.,

o oddajanju soli za živino v c. kr. zalogi soli v Kosówu in njega ustavitvi v c. kr. zalogi soli v Kaluszu.

Od 1. dne januarja 1907. l. počenši se bode sol za živino za ceno 6 K (šest kron) za meterski stot s pogoji, predpisanimi z zakonom z dne 23. decembra 1896. l. (drž. zak. št. 237) in z dne 30. januarja 1903. l. (drž. zak. št. 23), oziroma z razpisom finančnega ministrstva z dne 30. januarja 1903. l. (drž. zak. št. 24) oddajala tudi v c. kr. zalogi soli v Kosówu.

Hkratu se ustavlja oddajanje soli za živino v c. kr. zalogi soli v Kaluszu, dokler se drugače ne ukrene.

Korytowski s. r.